

VSI SE DRŽIMO NEKATERIH PRAVIL GLEDE VARNOSTI IN ZASEBNOSTI, KI SO NAM JIH ŽE V ZGODNEM OTROŠTVU PRIČILI STARŠI. PREDEN PREČKAŠ CESTO, POGLEJ V OBE SMERI; V AVTU SI VEDNO PRIPNI VARNOSTNI PAS; NE GOVORI Z NEZNANCI IPD. V OBDOBJU INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE PA JE ČAS, DA K SEZNAMU PREJ NAVEDENIH PRAVIL DODAMO ŠE ENO: NA SPLETU NE OBJAVLJAJ NOBENIH PODATKOV O SEBI, ZA KATERE NE ŽELIŠ, DA JIH VIDI CEL SVET!

MEDTEM, KO SI LAHKO S POMOČJO SPLETNIH DRUŽABNIH OMREŽIJ POVEČAŠ KROG SVOJIH PRIJATELJEV TER SE ZABAVAŠ S POMOČJO RAZLIČNIH ZABAVNIH VSEBIN, PA Z NJIHOVO UPORABO HKRATI POVEČAŠ TUDI SVOJO IZPOSTAVLJENOST OSEBAM Z MANJ PRIJATELJSKIMI NAMENI VEČ KOT IMAJO TAKI Ljudje NA VOLJO PODATKOV, VEČ JE MOŽNOSTI, DA JIH BODO IZKORISTILI NA NAJRAZLIČNEJŠE NAČINE. NEKATERI CELO PREPRAČAJO NIČ HUDEGA SLUTEČE NAINVEŽE, DA SE Z NJIMI SREČAJO OSEBNO, KAR LAHKO POVZROČI RESNIČNO NEVARNI SITUACIJE, ŠE POSEBEJ ZA OTROKE.

»DODAM SAMO OSEBE, KI BI JIH POZDRAVILA NA ULICI IN MORDA Z NJIMI REKLA KAKŠNO BESEDO. Ljudi, ki jih sicer poznam, vendar jih ne pozdravljam in ne ogovarjam, pa ne dodajam. Zakaj bi se v virtualnem svetu pretvarjali, da smo prijatelji, če pa v resničnem življenju nismo?« Tako razmišlja Diankinja Nina, vendar pa večina mladostnikov ne ravna tako. Dodajajo osebe, ki jih v resnici ne poznajo, in tako povečujejo možnost zlorabe svojih osebnih podatkov in vdora v svojo zasebnost.

»PA KAJ, ČE RAZKRJEJEM SVOJE OSEBNE PODATKE?« MENE VEČINA. NAJ ODGOVOR PODAMO KAR V OBLIKI ŠE ENEGA VPRAŠANJA: KAKO BI SE POČUTIL, ČE BI UČITELJICA ALI V PRIHODNOSTI DELODAJALEC TVOJE IME VTIKAL V GOOGLE, ISKALNIK PA BI NAŠEL TVOJO SLIKO Z NORE ZABAVE, KI SI JO SAM (ALI PA TVOJ PRIJATELJ) OBJAVIL NA FACEBOOK PROFILU? MENEŠ, DA BI BIL ŠE VEDNO PRIMEREN KANDIDAT ZA SLUŽBO, ALI SI BO DELODAJALEC RAJE IZBRAL NEKOGA, Z BOLJ "UMIRJENIM PRO-FILOM?

Rdeča Kapica

Pazi! Zid +

O čem razmišljaš?

Spletna družabna omrežja temeljijo na vzpostavljanju med-sebojnih povezav, zato uporabnika spodbujajo, da objavi čim širši nabor svojih osebnih podatkov. Ko se posameznik odloča, koliko osebnih podatkov bo razkril v svojem profilu, je običajno bolj odkrit kot takrat, ko nekoga osebno spozna. Razlogov je kar nekaj:

- “ ” splet vzbuja (lažni) občutek anonimnosti, ker ni fizičnega stika, ima uporabnik (lažen) občutek varnosti,
- “ ” uporabnik objavlja podatke o sebi za svoje prijatelje, ne upošteva pa dejstva, da jih lahko preberejo tudi drugi,
- “ ” uporabnik želi z objavo osebnih podatkov pritegniti potencialne nove prijatelje.

LETALSKA DRUŽBA VIRGIN ATLANTIC JE ODPUSTILA 13 ČLANOV LETALSKE POSADKE, KER SO NA SPLETNI STRANI FACEBOOK ŽALILI POTNIKE DRUŽBE.

16-LETNO ANGLEŽINJO SO KOMENTARJI NA FACEBOOKU PRAV TAKO STALI SLUŽBE. OČITNO SE JE NA DELOVNEM MESTU DOLGOČASILA IN SVOJE RAZPOLOŽENJE SPROTI OPISOVALA: »PRVI DAN V SLUŽBI, O MOJ BOG, KAKO DOLGOČASNO!« NEKAJ DNI KASNEJE JE ZAPISALA: »VSESKOZI LUKNJAM IN REŽEM PAPIR TER SKENIRAM DOKUMENTE.« SLEDIL JE ŠE TRETJI JEDRNAT KOMENTAR: »TOTALNO SE DOLGOČASIM!« KOMENTARJE JE OPAZIL NJEN NADREJENI IN JO TAKOJ ODPUSTIL.

10 nastavitve zasebnosti, ki bi jih moral poznati vsak uporabnik Facebooka

“ ” Odstrani se iz Google

Če ne želiš, da se informacija o tvojem FB profilu prikaže v rezultatih spletnih iskalnikov, sledi naslednjim korakom. Pojdi na »Uporabniški račun« in potem klikni »Nastavitve zasebnosti«. Levo spodaj pod naslovom Aplikacije in spletne strani klikni na »Uredi nastavitve« ter pri »Javno iskanje« odstrani kljukico pred »Omogočeno javno iskanje«. S tem javni iskalniki ne bodo več prikazali tvojega profila.

“ ” Odstrani se iz FB rezultatov iskanj

Če ne želiš, da te lahko na FB najde vsakdo, na strani »Nastavitve zasebnosti«, pod naslovom Povezovanje na Facebook pri »išči se na Facebooku« nastavitve iz »vsi« spremeni na »samo prijatelji« (to te bo popolnoma umaknilo iz rezultatov iskanja na FB), lahko pa določiš tudi druge skupine, v okviru katerih te uporabniki lahko najdejo pri iskanju – npr. »Prijatelji mojih prijateljev«.

“ ” Izogni se zate neprijetnim označenim fotografijam in videom (Tags), da se pojavijo v Novicah (Newsfeed) tvojih prijateljev.

Na strani »Nastavitve zasebnosti« v osrednjem pravokotniku klikni »Uredi nastavitve«. V drugem razdelku (Stvari, ki jih delijo ostali), pod naslovom »Fotografije in videi, v katerih sem označen/a« ustrezno spremeni nastavitve (vsi, prijatelji mojih prijateljev ali samo prijatelji). Če bi rad, da je ves slikovni material, na katerem si označen, popolnoma zaseben in ga lahko vidiš samo ti, izberi možnost »Urejanje« in v prvem razdelku označi »Samo jaz«. Če pa bi rad, da fotografije vidijo le določeni prijatelji, jih lahko izbereš in dodaš pod možnostjo »Določeni ljudje«.

“ ” Zaščiti svoje albume

Pogosto uporabniki določijo, da fotografij, na katerih so označeni, določeni prijatelji ne morejo videti, hkrati pa pustijo, da so njihovi albumi še vedno vidni vsem. Če bi rad, da so tvoje fotografije nevidne drugim, moraš to določiti za vsak album posebej. Zasebnost albumov urediš tako, da na strani »Nastavitve zasebnosti« v osrednjem pravokotniku klikneš »Uredi nastavitve«. Na koncu prvega razdelka (Stvari, ki jih delim jaz) klikni na »Uredi zasebnost albumov« in prikažejo se vsi tvoji albumi. Za vsakega posebej lahko določiš, da ga vidijo vsi, prijatelji tvojih prijateljev, zgolj tvoji prijatelji, ali pa pod »Urejanje« nastaviš, da določen album vidiš samo ti oz. zgolj določeni ljudje.

“ ” Obdrži svoje kontaktne podatke v zasebnosti

Če želiš omejiti javnost svojih kontaktnih podatkov, na strani »Nastavitve zasebnosti« v osrednjem pravokotniku klikni »Uredi nastavitve«. V tretjem razdelku (Kontaktirani podatki) po želji uredi nastavitve... Za vsak podatek lahko narediš posebno nastavitve, tako da prijatelji, s katerimi določenih kontaktov ne želiš deliti, ne morejo npr. videti tvoje telefonske številke. Vsekakor pa priporočamo, da teh podatkov v svoj profil sploh ne vpisuješ.

“ ” Prepreči, da se zgodbe o tebi pojavljajo v Novicah (Newsfeed) tvojih prijateljev

Nekateri imajo svoje dejavnosti na FB radi javno vidne, drugi ne, in za slednje velja tale nasvet: če za določeno svojo aktivnost, ki se prikaže tudi na tvojem zidu, ne želiš, da se pojavi v Novicah vseh tvojih prijateljev, tako novico preprosto izbriši s svojega zidu (klikneš križec, ki se prikaže na desni strani objave, ko čez njega zapelješ miško), s čimer bo izginita tudi iz Novic, ki se prikazujejo tvojim prijateljem.

“ ” Zaščita pred objavljenimi zgodbami iz aplikacij

Ko dodaš kako aplikacijo, se na tvojem profilu običajno takoj znajde novica o tem. Obstaja recimo aplikacija »Have sex«, ki brez opozorila na tvojem profilu objavi sporočilo »Nick just published to the world that he is having sex«. Temu se lahko izogneš tako, da ne dodajaš aplikacij ali pa da vsakič, ko kako dodaš, iz svojega profila izbrišeš sporočilo.

“ ” Nadzoruj, kdo lahko vidi in kdo lahko komentira tvoje objave

Poleg tega, da lahko nadzoruješ, kdo vidi tvuj zid in kdo lahko na njem objavlja, lahko nadzoruješ tudi, kdo lahko vidi tvojo posamično objavo. Ko na svojem zidu objavljaš nov status ali novico, se desno pod objavo prikaže ikona ključavnice. S klikom na ikono lahko določenim skupinam prijateljev ali zgolj določenim osebam preprečiš, da vidi to objavo. Lahko pa nadzoruješ tudi, kdo lahko komentira tvoje objave. Če bi rad preprečil določenim osebam, da komentirajo tvoje objave, na strani »Nastavitve zasebnosti« v osrednjem pravokotniku klikni »Uredi nastavitve«. V drugem razdelku (Stvari, ki jih delijo ostali), pod naslovom »Lahko komentira objave« izberi primerno nastavitve.

“ ” Obdrži svoj seznam prijateljev zase:

Čeprav je zabavno imeti na stotine prijateljev, je včasih dobro, da seznam tvojih prijateljev ni viden prav vsem. Tako tudi ne more priti do zlorabe tvojega seznama. Nastavitve glede vidnosti liste prijateljev lahko spremeniš na strani »Nastavitve zasebnosti«. Pod naslovom Povezovanje na Facebook pri »See your friend list« lahko nastaviš, da seznam tvojih prijateljev vidijo samo prijatelji tvojih prijateljev, samo tvoji prijatelji ali pa celo samo določene osebe oz. samo ti.

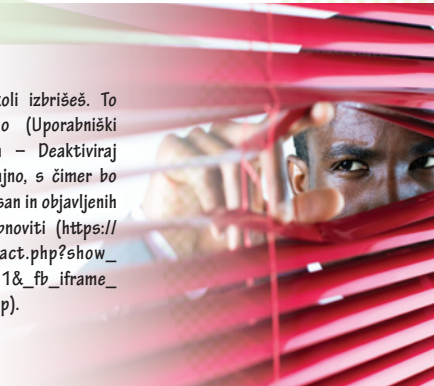
“ ” Nadzoruj, katere aplikacije, igre in spletne strani uporabljaš ter katere informacije z njimi deliš

Na strani »Nastavitve zasebnosti« spodaj levo pod naslovom Aplikacije in spletne strani klikni »Uredi nastavitve«. Na tej strani lahko izbrišeš aplikacije, ki jih ne želiš več uporabljati, oziroma omejiš nabor podatkov, ki jih aplikacije zbirajo o tebi.

To je 10 majhnih korakov, kako lahko zaščitiš svojo zasebnost na FB. Vendar pa najboljši nasvet ostaja previdnost in premišljenost. Vsekakor uporabnik spletnih družabnih omrežij se mora zavedati, da postanejo vsebine, ko jih enkrat objavi na spletu, do določene mere javne in kot take jih lahko uporablja praktično vsak, ki ima do njih dostop. Če posameznik dostopa do svojega profila ne zaščiti, je odgovornost za zlorabo njegovih podatkov izključno na njegovi strani.

Izbris FB profila

Svoj FB profil lahko kadarkoli izbrišeš. To lahko storiš zgolj začasno (Uporabniški račun – Nastavitve računa – Deaktiviraj uporabniški račun) ali pa trajno, s čimer bo profil dokončno in trajno izbrisan in objavljenih vsebin ne boš več mogel obnoviti (https://ssl.facebook.com/help/contact.php?show_form=delete_account&_a=1&_fb_iframe_path=%2Fhelp%2Fcontact.php).

Prijava zlorabe osebnih podatkov na samem spletnem omrežju

Vedno sam odločaš o tem, katere informacije in slike boš objavil na svojem profilu ter s kom jih boš delil, in sicer preko »Nastavitve zasebnosti«. V primeru, da na svojem profilu ne želiš imeti določenih komentarjev drugih uporabnikov, lahko le-te izbrišeš. V primeru, da meniš, da je neka vsebina na družabnem omrežju v nasprotju s pogoji uporabe takega portala, portali ponujajo možnost prijave zlorabe vsebine.

Facebook torej tudi sam omogoča uporabnikom, da prijavijo neprimerne vsebine in zlorabo osebnih podatkov administratorjem spletne strani.

- Na dnu profila osebe se nahaja povezava »Prijavi/blokiraj to osebo«, ki ti omogoča, da skrbniku omrežja pošlješ anonimno prijavo. Skrbniki omrežja Facebook bodo tako obveščeni, da je s konkretnim profilom nekaj narobe in bodo predvidoma tudi hitro reagirali na tvojo prijavo.
- Vdor v zasebnost lahko prijaviš tudi na e-naslov abuse@facebook.com, prijava pa v tem primeru ni anonimna.
- Če bodo administratorji ugotovili, da gre v določenem primeru za zlorabo vsebine, lahko le-to odstranijo, v hujših primerih pa uporabniku tudi preprečijo dostop do portala (niso pa k temu zavezani).
- V primeru, da je nekdo na Facebook naložil tvojo fotografijo, za katero ne želiš, da bi bila objavljena, lahko sam odstraniš svoje ime iz določene slike s klikom na »Odstrani oznako (Remove Tag)«. S tem taka fotografija ne bo več vidna na tvojem profilu. Facebook ne more nikogar prisiliti, da odstrani fotografije, če ne gre za kršitev pogojev uporabe (pornografske ali avtorske fotografije).

Kako pa naj ravnam v primeru hujših zlorab?

Kaj lahko storim v primeru, da je nekdo zlorabil moje osebne podatke, ki sem jih objavil na spletnem družabnem omrežju ali z njihovo pomočjo celo ustvaril lažen profil?

Informacijski pooblaščenec v takem primeru nima neposredne pristojnosti za ukrepanje. Gre pa lahko pri tem za kaznivo dejanje prevzemanja identitete drugega, za katerega je zagrožena celo zaporna kazen. Predlog za pregon storilca se lahko vložijo na policiji ali pri pristojnem državnem tožilstvu,

tudi če kršitelj ni znan. V primeru Facebooka lahko lažen profil anonimno prijaviš s klikom na povezavo »Prijavi/blokiraj to osebo« oz. pošlješ sporočilo na abuse@facebook.com.

Kaj lahko storim v primeru, da me nekdo na spletnem družabnem omrežju ne prestando žali?

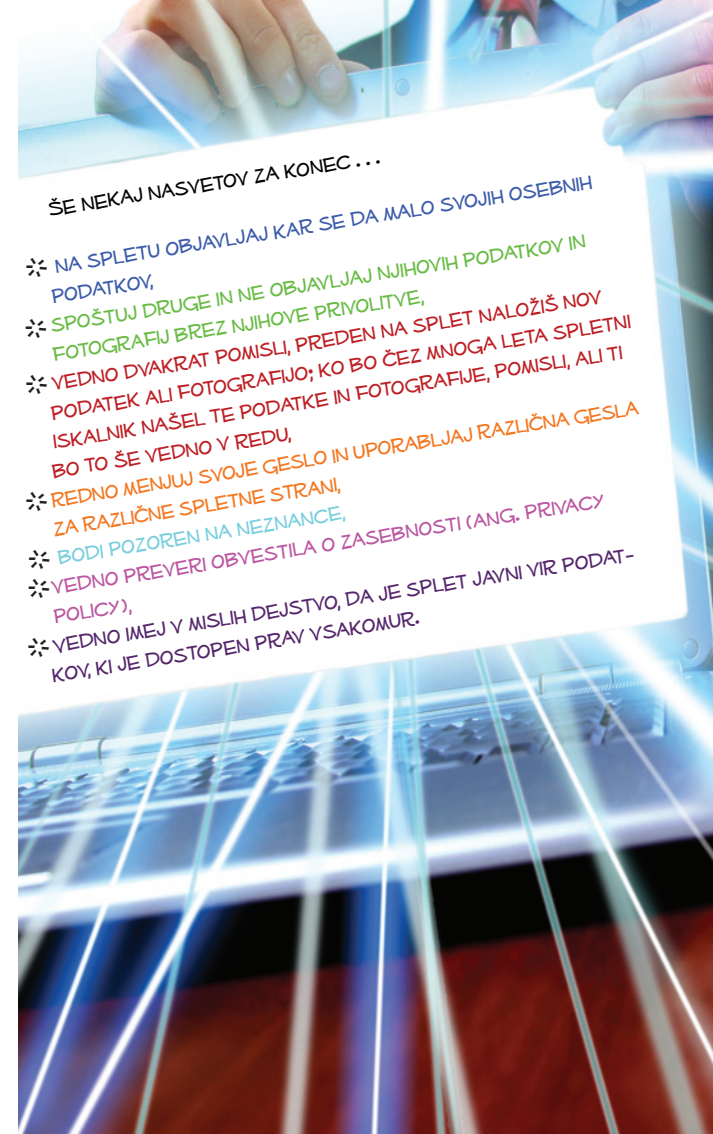
Tako osebo kar najhitreje izbriši iz seznama svojih prijateljev, da ne bo imela več dostopa do tvojega profila, in si uredi prej opisane nastavitve, ki ščitijo tvojo zasebnost. Tako osebo lahko tudi blokiraj na strani »Nastavitve zasebnosti« - »Seznam blokiranih«. Tako te taka oseba na Facebooku ne bo mogla več najti, videti tvojega profila ali ti pisati. Pogovori se s starši/učiteljem. Nadlegovanje, razžalitev, raznašajo neresničnih informacij, ki lahko škodujejo tvoji časti ali dobremu imenu, lahko pomenijo celo storitev kaznivega dejanja razžalitve, obrekovanja, žaljive obdolžitve ali opravljanja. Za ta kazniva dejanja so zagrožene denarne kazni ali celo zapor, preganjajo pa se na zasebno tožbo.

Kaj lahko storim v primeru, ko nekdo objavi mojo fotografijo, za katero ne želim, da je objavljena?

Najprej s take fotografije odstrani svojo oznako (tag). Če gre za tvojega prijatelja, mu pojasni, da ne želiš, da je določena fotografija objavljena, in ga lepo prosi, da jo umakne s spleta. Če gre za nekoga, ki ne želi uslišati tvoje prošnje, za pomoč prosi svoje starše/učitelja, če ne zaleže niti to, pa lahko pri policiji ali pri pristojnem državnem tožilstvu vložiš predlog za pregon take osebe. Če te namreč nekdo posname ali na spletu objavi tvoje fotografije brez tvojega privoljenja in če s tem občutno poseže v tvojo zasebnost, to lahko pomeni storitev kaznivega dejanja neupravičenega slikovnega snemanja.

Pravica do zasebnosti je
tvoja ustavna pravica.

Če meniš, da je nekdo grobo posegel vanjo, lahko od sodišča zahtevaš, da prepreči tako dejanje ali da odstrani posledice takega dejanja. Če ti je bila s takšnim posegom v tvojo zasebnost povzročena škoda, pa lahko zahtevaš tudi odškodnino.

KONTAKT:

INFORMACIJSKI POOBlašČENEC RS
E-POŠTA: GRIP@IP-RS.SI
[HTTP://WWW.IP-RS.SI](http://www.ip-rs.si)

2. DOPOLNJENA IZDAJA

Kako uporabljati
facebook

... IN PREŽIVETI.